

Leto XII.
Ljubljana,
13. junija 1962
Štev. 13

tribuna

LIST ZVEZE ŠTUDENTOV LJUBLJANSKE UNIVERZE

turistične izmenjave, nismo imeli nikakršnih stikov. Upam, da bo letošnje leto, ki bo prineslo precej spremembo v odnosih med nacionalnimi študentskimi unijami, odprlo bolj na široko vrata stikom z vzhodnoevropskimi državami. Letos bo namreč v Kanadi zasedala Mednarodna konferenca (MSK), v avgustu pa bo v Leningradu kongres Mednarodne zveze študentov (MSS). Splošen položaj v mednarodnem študentskem gibanju, zlasti nastop tako imenovanih »neangažirancev« (ZSJ, UNEF, UNURI) sili zapadnjaške študentske unije, povezane v MSK in vzhodnjaške unije (MSS) k popuščanju dosedaj nesprejemljivih stališč v odnosih med različnimi študentskimi unijami. ZSJ, ki bo prisostvovala obema kongresoma, igra najvidnejšo vlogo v prizadevanjih za odpravo blokovskih tendenc v mednarodnem študentskem gibanju.

Ko govorimo o naših stikih, to je stikih našega univerzitetnega odbora, ne smemo pozabiti na veliko pozornost stikov s študenti oziroma naprednimi študentskimi organizacijami sosednih držav, Avstrije in Italije. Vzporedno z ugodnim razvojem meddržavnih odnosov se krepijo tudi stiki med mladinskimi kakor tudi študentskimi organizacijami, zlasti se je sodelovanje poglobilo po obisku delegacije CK LMS v obmejnih krajih Italije. V letošnjem letu smo navezali stike s Tržaško univerzo, razen tega pa smo še poglobili že itak dobre stike s Socialistično zvezo avstrijskih študentov na univerzah na Dunaju in v Gradcu.

Sodelovanje med univerzami bo treba v prihodnje še bolj krepiti in vsebinsko obogatiti. S tem mislim predvsem na stike na strokovnem področju, ter na izmenjavo pri reševanju problemov, s katerimi se srečujejo študentske organizacije na univerzah.

Tradicionalno, letos že osmo po vrsti, Mednarodno srečanje bo letos posvečeno problematiki, s katero se ukvarjajo študentske organizacije na univerzah. Proces reforme stu-

O mednarodni dejavnosti v našem listu še nismo veliko pisali. Delo v mednarodni komisiji pa doseže višek prav v tem času in prav je, da o tem spregovorimo nekoliko obširneje. Naše bralce bo gotovo zanimalo, kaj dela letos Komisija za mednarodne stike in kaj bo letos z Mednarodnim študentskim srečanjem.

Naši stiki z naprednimi študentskimi organizacijami v tujini so zelo številni in se ne kažejo samo v obliki dopisovanja, temveč tudi v številnih izmenjavah, od turističnih do izmenjave kontaktnih štipendistov in uradnih predstavnikov na najrazličnejših mednarodnih zborovanjih, seminarjih in kongresih. Bogato in zelo pristržno je sodelovanje z univerzo v Lundu in z univerzo v Grenoblu, oziroma bolj rečeno z naprednimi študentskimi organizacijami, ki delujejo na obeh univerzah. S tema dvema univerzama nas veže že kar tradicionalno prijateljstvo in stiki so vsako leto številnejši in tudi vsebinsko bogatejši, s čimer mislim povedati, da ne gre zgolj za izmenjavo predstavnikov, temveč je to sodelovanje tudi študijsko, ki se kaže v izmenjavi kontaktnih štipendistov, kar je najkoristnejša oblika sodelovanja. Razen omenjenih dveh univerz vzdržujemo stike še z naprednimi študentskimi organizacijami na univerzah v Helsinkih, Stockholmu, Varšavi, Gdansk, Krakovu, Glinicah, Marburgu, Göttingenu, Londonu, Nottinghamu, Poitiersu, Dunaju, Gradcu, Napoliju, Padovi, Trstu in Solunu. V zadnjem času pa smo še v dogovoru za navezavo stikov z eno izmed univerz v Švici, s katero je bil podpisan protokol o sodelovanju meseca aprila, ko je delegacija švicarskih študentov (UNES) obiskala Jugoslavijo. Jasno je, da se omenjeni stiki vedno bolj krepijo, vendar bi bilo v prihodnje zaželeno sodelovanje s študenti iz vzhodno-evropskih držav (ČSR, Madžarska, Romunija, Bolgarija, Sovjetska zveza), s katerimi dosedaj razen

dija, materialna vprašanja, družbeno upravljanje, vse to so problemi, o katerih bo govorila na letošnjem srečanju. Prav v tem se bo letošnje srečanje nekoliko razlikovalo od dosedanjih, ki so v glavnem obravnavala mednarodno-politična vprašanja.

Letošnje srečanje bo pod skupnim naslovom STUDENT V MODERNI DRUŽBI. Prvo predavanje bo obravnavalo elemente družbenega razvoja v Jugoslaviji. Predaval bo rektor univerze dr. Makso Snuderl. Drugo predavanje bo obravnavalo razvoj in posebnosti visokošolskega sistema pri nas, predavatelj pa bo prorektor lj. univerze dr. Dolje Vogelšnik. Oba ta predavanja in seveda obširna diskusija bodo uvod v tisti del srečanja, na katerem se bodo obravnavala izključno študentska vprašanja. Uvodni referat v tem delu srečanja bo imel član predsedstva UO ZSJ in predstavnik v univerzitetnem svetu tovariš Kučan Milan, ki bo predaval o vlogi Zveze študentov v družbenem upravljanju na univerzi. Razen tega uvodnega referata bodo imeli še koreferat o reševanju materialnih vprašanj (štipendiranje, kreditiranje, študentski domovi) študentje iz univerze v Lundu (Svedska). Poleg tega pa bodo imeli še koreferat Francozi iz Grenobla o problemih, s katerimi se srečuje francoska zveza študentov (UNEF) v reševanju študijskih vprašanj. Razen tega pa še koreferati poljskih študentov iz univerze v Krakovu o delu poljske Zveze študentov.

Prepričani smo, da bo taka vsebinska orientacija srečanja zelo koristna za utrjevanje prijateljstva med študenti iz različnih držav z različnimi družbenimi sistemi, obenem bo to bogata izmenjava izkušenj pri delu študentskih organizacij na univerzah.

Surl.

INTERNATIONAL STUDENT MEETING 1962

OBISK PRI ŠTUDENTIH IZ TRSTA IN KOROŠKE

MLADOST Z OBALE

Pravijo, da pri Slovencu že po prvih basedah, ki jih spregovori, spoznaš, iz katerega predela naše dežele je. Primorci pa še prej, ker nikdar ne bo znal »pravilno« izgovoriti črke »g«. Za njih je Gorica Horica in basta. Med Primorci pa se Tržačani še posebej ločijo po govorici in tvorbi stavkov. Svoja sestra pomeni njegova sestra — tako se pač dobesedno prevede iz italijanščine.

NEKAJ BESED

O prvih korakih kluba zamejskih študentov bi bilo res potrebnih. Ustanovili so ga že pred več leti slovenski (kar radi poudarjajo) študentje iz Trsta, Gorice in Koroške. Bili so časi, ko so se klubi ustanavljali vseprek. Ustanovitev zamejskega kluba pa so terjale še drugačne okoliščine. Študentje so imeli mnogo skupnih problemov. Najvažnejši so pač bili nostrifikacija, stanovanja in štipendije. Še danes se največkrat pogovarjajo ravno o nostrifikaciji — zlasti tisti, ki se bližajo diplomam. Italijanska država jim ne priznava jugoslovanske diplome in redno se dogaja, da morajo diplomantje, ko pridejo v Italijo, po končanem študiju še enkrat opravljati diplomu in izpite iz nekaterih predmetov. In še državni izpit. Ljubljanska Univerza pa ne daje nič manjše strokovne izobrazbe kot italijanske — o tem so se prepirali študentje in profesorji, ko je v zadnjem času prišlo do tesnejšega sodelovanja med tržaško in ljubljansko Univerzo.

Mešana jugoslovansko-italijanska komisija je že sprejela sklep, da bo na svojih občasnih sestankih obravnavala vprašanje potnih listov za tržaške študente. Vize so sedaj podaljševali kot drugi tuji državljani, ki bivajo na ozemlju FLRJ. Tako so morali potni list, ker jim je zmanjkalo prostih listov, večkrat zamenjati, kar pa je povzročalo sitnosti, izgubo časa in po eni strani tudi negotovost med študenti, ker se vprašanje ni moglo urediti po tolikih letih z dvostransko pogodbo.

Tudi pri vojaščini se največji humoristi zresnijo. Za nas je zanimivo, da v Italiji študentom, ki študirajo pri nas, sploh ne priznajo statusa študenta. Ko pride čas, pokličejo fante k vojakom ne glede na to, ali se študirajo ali ne... O tem bo mešana komisija tudi spregovorila.

KAM PO ŠOLANJU?

Večina članov kluba prejema štipendijo. Vsota se suče okrog 10.000 dinarjev. Štipendije daje republiški Svet za prosveto in kulturo in to brez obveznosti in pogodb. Mnogi bodo po šolanju ostali v Jugoslaviji, druge žene domov domotožje. Navajeni so morja in sonca.

»Kako to, da vas toliko študira v Jugoslaviji?« sem vprašal.

»Študij v Ljubljani je veliko cenejši kot pri nas, se je nasmešnil eden od tistih, ki so sedeli na postelji. »Če bi študiral na primer v Padovi, bi sploh ne mogel študirati. Preveč stane. Moj prijatelj, Slovenec, študira medicino in plačuje okrog 70 tisoč lir vsak mesec za takse. Za hrano in stanovanje ima seveda drugo denarnico...«

Glede štipendij doma so na slabšem kot jugoslovanski študentje. V Trstu privatna podjetja nikogar ne štipendirajo, ker je ponudba »visokokvalificirane« delovne sile večja od povpraševanja. Po končanem študiju se morajo z diplomami v roki boriti (oh, tudi tam so komolci!), da dobijo ustrezno službo. Princip »snadži se« je internacionalen...

KAKO ŽIVIMO

Glede denarcev: malo štipendija, malo tata in mama. Letos večina — vseh članov kluba je okrog 50 Tržača-

nov in pet Korošcev — stanuje v študentskem naselju. Pravijo, da jih tako manj stane, kot če bi stanovali privatno. Ko jih je toliko skupaj, si želijo, da bi imeli svoj prostor, kjer bi se shajali. Circolo di cultura Paolo Morgan na Vodnikovem trgu je predaleč, čeprav so s tem prosvetnim društvom Italijanov, ki živijo v Ljubljani, v stalnih stikih in se njihovih prireditvah tudi udeležujejo. Tam ob prostih urah gledajo televizijo, igrajo šah ali namizni tenis, pa tudi streljajo z zračno puško. Kljub temu bi se vseeno radi imeli svojo sobo, ki bi spominjala na Trst in tržaške Slovence...

ZAČELI SO...

...z brucovanjem. Ob začetku leta. Na Rožniku so se zabavali v verzih. Med njimi so fantje s pesniško žilico in pravili so, da že dolgo ni bilo toliko smeha in dobre volje kot tisti večer. Brucovanja so se udeležili tudi člani akademskega kluba Jadran iz Trsta.

Mariborčani so se zvedavo ozirali za čudnim sprevedom izletnikov — članov kluba zamejskih študentov in študentk iz Trsta.

Bruci so se tudi tu — kot povsod — bedasto in neolikano obnašali. Na koncu pa so jih stare bajte z izdatno podkupnino le potrdile...

Se pred brucovanjem so imeli občni zbor, kjer so pregledali dosedanje delo in si zadali — v okviru možnosti in sredstev, ki bodo na razpolago pri Mednarodnem klubu zanje — naloge za prihodnje.

Sportniki res niso kdo ve kaj, ti naši zamejci! Pa so le pripravili srečanje z nekaterimi pokrajinskimi klubi, med sabo pa so zbrali dve enajstori in se na Svobodi pomerili v nogometu. Ta nogometna tekma spada med najbolj zanimive športne prireditve in je tradicionalna. Igrali so v dežju in blatu, kar pa ni tradicionalno. Šlo se je za veliko kolo sira, prevezano z rdečim traktom.

»Rezultata tekme ne bom povedal,« se je posmejal Zivko Lupinc, »da ne bi užalostil tistih, ki so bili premagani...«

No, da vam povem: po končani tekmi, ko sta enajstori odčofotali z igrišča, so si nasprotniki razdelili luknje in sir in vse skupaj zalili. Eni so pač pili zaradi poraza, drugi zaradi zmage.

KULTURA, KI NAS DRUŽI

Darka Lipovec pripoveduje. »Naši kulturni večeri so kljub majhnemu številu članstva pestri. Na teh prireditvah so se zvrstili pesniki in pisatelji s svojimi stvaritvami. Naši člani so nam peli in igrali na različna glasbila. Pa tudi recitacij in interpretacij izsekov iz dramskih del ni manjkalo. Takšen je bil tudi letošnji literarno glasbeni večer.

Naš kulturni program vključuje tudi predavanja. Letos se je prijazno odzval vabilu naš rojak, pisatelj in profesor Alojz Rebula. Vse poslušalce je pritegnil njegov živ, neposredni način predavanja, ko nam je pripovedoval o umetnosti in literaturi in o svojih spoznanjih. Med poslušalci je bilo mnogo nekdanjih profesorjev dijakov, ki jih je predavanje spomnilo na gimnazijska leta, na grške in latinske ure, med katerimi ni bilo govora samo o strogo šolskih stvareh, temveč nam je profesor Rebula skušal posredovati tudi nekaj svojega čuta za lepoto pisane besede...

Po predavanju so se s profesorjem zadržali še pozno v noč, dokler ga niso pospremili na železniško postajo. Največ so razpravljali o literaturi. Profesor je bil zelo vesel, ko je videl, da so se njegovi nekdanji učenci v Ljubljani organizirali in ustanovili klub, ki predstavlja del slovenske mladine z onkraj meje.

Med pomembnejše prireditve letošnjega leta spadata še smučarski tečaj in izlet na Pohorje. Na Mežakliji so se smučali ves teden. Nekateri so bili prvič na smučeh in ob takih prilikah je vedno dosti židane volje.

Povedali so mi, kako so se nekega sončnega dne (presneti Tržačani, vedno imajo lepo vreme — tudi v hribih!), spustili po blagi strmini in se na četrtini poti ustavili, da bi se vrnili. Le Tatjana je negotovo vozila naprej — do konca — in se potem vsa zasopla, ko je prehodila debel kilometer poti, sama vračala. Ko so jo vprašali, zakaj ni šla z njimi, je odgovorila: »Saj bi šla, pa se nisem mogla ustaviti...«

LJUBLJANA — POHORJE IN NAZAJ

V aprilu so povabili v goste slovenski akademski klub iz Trsta in priredili izlet na Pohorje. V Mariboru so si ogledali tovarno avtomobilov TAM. To je bilo doživetje! Marsikdo do takrat še nikoli ni videl, kako se rodi motor, avto, kako nastane šasija, nov avto-bus... Tovarno sta jim razkazala dva člana delavskega sveta, ki sta tudi odgovarjala na vprašanja o proizvodnji, o prodaji, organizaciji dela in o delavskem samoupravljanju v TAM. »Tako smo imeli priliko spoznati, da so v TAM kljub oviram dosegli mnogo, ne samo v izgradnji, temveč tudi na področju demokracije, to je na področju delavskega samoupravljanja,« je dejal Tržačan, ki mi je pripovedoval o tem izletu. »Prisrčno so nas sprejeli predstavniki Zveze študentov iz Maribora. Od njih pa smo se morali kmalu posloviti, ker nas je čakal avto-bus, ki nas je zapeljal na Pohorje. Tam smo prenočili in zjutraj smo bili že v Ptuj. Vsakdo si mora v tem mestecu ogledati znameniti grad Herbersteinov, kjer so dragocene umetniške stvaritve, bogastvo, ki ga je ta rodbina prinašala domala iz vse Evrope...«

»Stajerke so izvrstne kuharice,« je pristavil nekdo v kotu sobe. »Vse kar smo dobili na mizo, je teknilo in bilo izvrstno pripravljeno. Povsod so nas lepo sprejeli. Dobri in povrhu so še veselili ljudje.«

STEBRI

Je že tako, da ima vsaka reč svojega predsednika. Klub zamejskih študentov ga tudi ima. To je Zivko Lupinc,

letošnji prezident. Od vodstva je pravzaprav odvisno delovanje in uspešnost neke organizacije. (Florijan bi rekel, da so drugi ljudje kot ovce — op. Florijan). Pridnost in prizadevnost Zivka Lupinca se kaže v obračunu zamejskega kluba. Nič manj ni v organizacijskem pogledu prispeval član Mednarodnega odbora Mirko Bunc.

Za zdravo atmosfero in kulturo v klubu pa skrbi Miroslav Košuta, ki smo ga bravcem v predzadnji številki Tribune že predstavili.

Njegov namestnik bo gotovo Mikuz Griša, za katerega pravijo, da je »bruc, medicinec in pesnik«. Tokrat ga predstavimo kar z eno njegovih pesmi:

VENEZIA

Ob urah razpršenega sveta
zablodi spomin strohnelih rib
med kanale,
da ljudje iščejo svojo podobo v mrtvi vodi

in pozabljajo na motne sence
preperelih katedral.

Laguna:
včasih vesla udarijo močnejše
in iz globin zagrajo neznani obrazi
pesem,
ostro, kot zelena rezila valov.

Tatjana Uršič, Remec Savina in Pavla Kramar nastopijo na vsaki kulturni prireditvi kluba. Savina in Pavla študirata na Igralski akademiji, Tatjana pa na arhitekturi. Že devet let igra klavir in jo je prav prijetno poslušati. Obiskal sem jo v šiški na stanovanju. »Kako to, da študira arhitekturo, ko

tako lepo igraš klavir? Kaj misliš, da ima glasba kakšno zvezo s poklicem, za katerega si se odločila?«

»Glasba in arhitektura se dopolnjujeta,« je rekla enaindvajsetletna študentka drugega letnika. »Bach je tako arhitektonski, matematični duh... Pa tudi arhitektura je umetnost, čeprav pravijo nekateri, da je zgolj obrtništvo...«

»Kako si se prvo leto znašla v Ljubljani?«

»Oh,« je vzdihnila, kot da bi se nerada spomnila, »sploščka mi je bilo pri srcu zelo tesno. Težko sem se privadila megli, podnebjju, ljudem. Ščasnoma sem se privadila, ker sem začela obiskovati kulturne prireditve, ki jih je v Ljubljani več kot v Trstu in bolj pogoste so. Tako sem pozabila na naše ulice in morje, po katerem pa — vedno bolj ko se bližajo počitnice — spet hrepenim.«

»Kje se boš zaposlila po diplomirani?« sem bil radoveden.

»Najbrž v Trstu pri gledališču... Seveda pa tudi klavirja — ne bom zamenjala. Zdaj študiram privatno na Akademiji v Trstu. Tam je tudi orkester, ki pa ni preveč dober. Diletantizma ne maram... V našem klubu pa rada igram, ker smo intimna družba...«

»Nastopila si že na RTV Ljubljana, v Kopru in v Trstu. Kaj trenutno študiraš?«

»Schumannov koncert za klavir in orkester v a-molu...«

Sedla je za klavir in preigrala par listov iz partiture. Potem je dovršeno interpretirala Mozartov Turški marš.

Mudilo se ji je, kajti zvečer je odpotovala za deset dni v Rovinj; pa sem jo le pregovoril, da je pobožala tipke in na gorečo željo zaigrala Chopinovo Etudo št. 3. Igrala jo je zame.

TADEJ MUNIH

Splošna izobrazba ali specializacija?

Mnogo je bilo razpravljanih o različnih smereh sodobne znanosti, o različnih usmeritvah izobrazbe. Študentje in izobraženci se udeležujejo takih privatnih in pol-javnih polemik. Objavljamo nekoliko skrajšan sestavek prof. S. Michauda z ženevske univerze, ker je zanimiv tudi za naše razmere.

Naraščajoča specializacija različnih vej študija in vedno širše področje, ki ga zajema znanost na šolah in univerzah, je pogolbila odstopa od klasične, humanistične kulture. Na drugi strani pa je politični in socialni razvoj zadnjih štiridesetih let občutno spremenil pogoje intelektualnega življenja, ki je lastno dvojnemu gibanju internacionalizacije in demokratizacije študija.

To se kaže v pomanjkanju ravnotežja med novimi oblikami in tradicionalnimi oblikami izobraževanja. Danes je naša naloga preprečiti napake včerajšnjih kulturnih oblik, ki so se kot posledica tega razvoja

preživele. Te napake pa bomo preprečevali samo na principih novega humanizma, ki bo odgovarjal zahtevam moderne družbe in znanstvenemu ter filozofskemu nazoru dvajsetega stoletja.

Zelo jasno lahko opazimo poteze tega humanizma s svojima dvema komponentama: znanstveno in literarno. Znanstveni humanizem sloni na kulturnih prispevkih, neoligijivih od tehničnega znanja in je usmerjen proti filozofiji znanosti. Literarni humanizem izvira iz velikih modernih del in sistema misli današnjega evropskega človeka.

Moderna kultura, kultura sodobnega izobraženca, vsebuje vedno globlje zaznavanje in vedno jasneje definirane pojme znanosti. Bolj kot kdajkoli je kultura potrebna, razvija pa jo moderni človek. Neodvisnost od človekovega bitja v skupnosti narodov tvori recipročno razumevanje in od kulture se zahteva več kot takrat, ko se ni bilo različnih prodorov civilizacije.

Tako ne bo več možnosti študirati katerokoli znanost, ne da bi poznali probleme, metode in smer mišljenja, ki so specifični drugim vejam znanosti, ker obstoje temelji, ki so skupni vsem znanostim, ne glede na to ali so bolj navezane na človeka samega ali naravo. Resnična kultura tako ne predstavlja vsoto teh zahtev, ampak harmonizacijo in sodelovanje med posameznimi vejami študija. Na medfakultetnih srečanjih različnih strok se naj nauči študent vzorejati probleme svoje znanosti s splošnim kontekstom pojavov drugega študija. Skupni seminarji študentov dveh različnih področij so v tem pogledu zelo koristni. Treba bi bilo pripraviti načrt medfakultetnih predavanj in ga že v bližnji prihodnosti realizirati. Tako npr. študentje humanističnih fakultet ničesar ne vedo o smeri dela in metodah fizike. Serija petih ali šestih predavanj bi jih orientirala v dveh oblikah raziskovanja — eksperimentalni in teoretični, spoznali bi organizacijo raziskovanja v svetu, problem odgovornosti znanstvenika itd. Za študente medicine in prava bi bila predavanja o

naravi juridičnih tekstov, o juridični praksi in proceduri itd.

Na ta način bi študentje znali uvrstiti svoj študij, njegovo specifičnost v splošnem kontekstu znanosti. Zdravnik bo v svojem poklicu moral sodelovati z arhitekti, inženirji, sociologi, ekonomisti, pravniki in poslovnimi ljudmi. Za to bo nekoliko bolj pripravljen, če se bo »decentraliziral« in se vsaj delno seznanil s problemi drugih. Šele tedaj bo lahko zadovoljivo opravljal nalogo, ki mu jo družba nalaga. Ni treba posebej poudarjati, da je naloga univerze študenta pripraviti na socialne odgovornosti, ki jih bodo morali sprejeti pri opravljanju svojega poklica.

Nikoli pa ne smemo pozabiti, da je kultura nekaj, kar je postavljeno pred znanost. To je posledica znanja, intelektualne in moralne kvalitete, ki je v preteklih analizah identična z zmožnostjo presojanja, z objektivnostjo. V praksi ne bo potrebno samo strokovno znanje, ampak tudi zmožnost, da si sam pridobi kakršnokoli potrebno znanje, ki ga boš uporabil pri reševanju kakršnihkoli problemov.

Tako je bistvena pomanjkljivost univerz, da študentov ne uče uporabljati svojih komparativnih sposobnosti, razlikovati bistva od posameznega, izločevati probleme, ločiti hipoteze dela itd., skratka ne uče študentov, kako uporabljati sistem znanstvenega mišljenja in ne pridobivajo jih za raziskovalno delo. J. P.

GANJA — Pred kratkim je bil v Gani seminar, ki ga je organizirala ganska nacionalna unija študentov. Seminar je otvoril minister za šolstvo in ob tej priložnosti govoril študentom. V sedmih dneh seminarja so študentje razpravljali o vlogi nacionalne in lokalnih unij študentov, o pogojih šolstva v državi, o nekaterih socialnih problemih študentov, kakor tudi o mednarodnem študentovskem sodelovanju.

AVSTRIJA — Pred nedavnim je bil na Dunaju redni letni zbor Zveze socialističnih študentov. Predsednik je v svojem poročilu nakazal potrebo, da se bolj kot doslej nudi vsem mladim ljudem študij na univerzi. Prvi korak k temu naj bi bilo znižanje visokih taks in razširjanje ustanov za visoko šolstvo.

TELEGRAMI

GRČIJA — 10.000 atenskih študentov se je pred kratkim udeležilo protestnega zborovanja in stavke v znak solidarnosti s stotimi zaprtimi študenti, ki so izvajali gladovno stavko. Strajk je bil naperjen tudi proti vladni politiki do študentov. Študentje so zahtevali odpravo visokih šolnin, odstranitev fašističnih elementov na univerzi, ki jih je podpirala vlada, boljše opremo laboratorijev in prenehanje vmešavanja policije v študentovske probleme. Kljub temu, da je bilo mnogo študentov aretiranih, so študentje zjavili, da bodo s stavko nadaljevali, dokler ne bo vlada ugodila njihovim zahtevam. Solunski študentje so atenskim poslali izraze solidarnosti in prav tako demonstrirali proti vladni politiki do študentov.

IRAN — Že v preteklem letu smo poročali o širokem študentovskem upor proti Aminijevemu režimu v Iranu, tako poročila pa prihajajo iz Irana e kar naprej. V januarju je 6000 študentov teheranske univerze v demonstracijah zahtevalo, da vlada ugodni njihovim zahtevam po večjem številu stipendij. Študente je napadla policija, več kot sto študentov je bilo ranjenih in aretiranih. V zadnjih dveh tednih so študentje zopet demonstrirali po ulicah Teherana in v nekaterih ostalih mestih. Ob podpori ostalih prebivalcev so zahtevali kaznovanje tistih, ki so odgovorni za pobijanje, izpustitev aretiranih, odstop Aminijeve neljudske vlade, svobodne parlamentarne volitve in konec lespotizma šaha Aminija. Šah pa je za tem izdal ukrep za ponovno zaprtje univerze za nedoločen čas.

ANGLIJA — Pred kratkim je bila v Londonu letošnja konferenca študentovskega tiska. Najvažnejša stvar, o kateri so razpravljali, je bila ustanovitev študentovskega tiskovnega sveta. Udeleženci so obiskali tudi uredništva dveh velikih londonskih dnevnikov.

SKOTSKA — V kraju East Kilbride bo kmalu dograjen prvi univerzitetni reaktor v Veliki Britaniji. Na razpolago bo za kemično, metalurško, biološko in klinično raziskovalno delo univerz iz St. Andrews, Glasgowa, Aberdeena, Edinburgha in Belfasta ter bo mnogo prispeval k izvedbi sodobnih tudijskih metod inženirjev, zdravnikov in biologov.

ŠVEDSKA — Uppsala Slottsspel bo prizorišče letošnjega gledališkega festivala, na katerem bo prvič izvedeno delo Augusta Strindberga »Nebeški dijuhi«. Na festivalu, ki bo do zdaj največji na Švedskem, bodo sodelovali profesionalni igralci in študentje. Le-ti se bodo predstavili tudi kot organizatorji.

JAPONSKA — V novem šolskem letu, ki se je na Japonskem začelo 1. aprila, bodo japonske univerze in študentje prejeli znatno večje finančne podpore kot doslej. Stipendijski sklad, v katerega prispeva vlada in privatni darovalci, bo letos skrbel za 241.000 študentov, kar znaša okrog 20 milijonov dolarjev. V tem številu je vključenih okrog 95.000 novincev. Vsi stipendisti se zavežejo, da bodo po diplomi denar vrnili ustanovi.

Mussolini-skladatelj?

Zdi se, da hoče preko sto švedskih učencev preobrniti svetovno zgodovino, tako kot jo poznamo mi in dokazati neka »nova dejstva«, ki te presenetijo tudi, če nisi zgodovinar po študiju.

Tako pravi: Hitler je bil nemški komunist, Mussolini ni italijanski diktator, ampak sloviti operni skladatelj, Winston Churchill je »nekdo v Nemčiji«, Willy Brandt je slikar itd.

Ta »nova dejstva« so bila ugotovljena v testu, ki ga je izvedel stockholmski dnevnik »Dagbladet« med nekaj več kot sto učenci švedskih srednjih šol. Povprečna starost je bila 16 let. Test je vseboval 30 imen tujih in švedskih politikov, pisateljev, umetnikov in športnikov, razložiti pa je bilo treba tudi pet znanih okrajšav.

Večina testiranih je spoznala polovico imen in okrajšav. Kakorkoli že, pa je samo enajst učencev vedelo, kaj je NATO, EEC (evropska ekonomska skupnost), in EFTA (evropsko svobodno tržišče).

Samo enega — švedskega športnika — so poznali vsi razen enega.

Veliko število učencev, rojenih po drugi svetovni vojni, ne ve ničesar o tem, kdo naj bi bil Hitler. Imenujejo ga »nemški voditelj v začetku dvajsetega stoletja«. Drugi ga spet imenujejo za »nemškega cesarja«. Nekateri od njih imajo Hermana

Goeringa, Hitlerjevo desno roko, za danskega predsednika.

Predsednik John Kennedy je na seznamu znanih tujih politikov. Predstave o Leninu in Stalinu so se izkazale več kot nejasne. Označena sta kot »nekdo iz Rusije« ali ruska politika v začetku dvajsetega stoletja. Za polovico učencev se zdi, da za Lenina niso slišali še nikoli. Drugi spet postavljajo časovno Stalina pred Lenina.

Italijanskega diktatorja Mussolinija je identificiralo skoraj dve tretjini učencev. Seveda pa ga je zato preostala tretjina imenovala »francoski diktator«, »operni skladatelj« ali »avtomobilski dirkač«. Človek, ki je najpogostejše menjal nacionalnost je bil Winston Churchill. Imenovali so ga »ameriški predsednik« ali »državni sekretar ZDA« ali »francoski predsednik«. Nekomu je zadostovala še oznaka »mož«, ki ves čas kadi cigare.

Podobno je bilo tudi z našim predsednikom: mnogo učencev ga imenuje »afriški politik« ali portugalski državnik ali »afriški predsednik«.

Od vseh je bilo najmanj znano ime rimskega govornika Katona, ki so ga imenovali »srbski nacionalni pesnik« ali »šef turške države«. Dejansko ni nihče vedel, kdo je bil.

Predstavljamo:

Elza
Budau

Najprej sem jo dva dni iskal po zgradbi fakultete za arhitekturo. Potem sem od nekoga izvedel, da jo lahko poiščem po telefonu. To sem tudi storil. Znamenja sva se ujela (če rendez-vous). Pod skalco. Kar hitro sva se za iztek snem pripravili: ob ugaševanju najinih oseb je uničila vse zoboborce, kar jih je prenosila miza). Ko so bili zoboborci uničeni, je bil tudi najin razgovor končan...

»Kje živiš in studiraš?«
— Rojena sem v Beogradu, a živim v Ljubljani že petnajst let. Tu tudi studiram arhitekturo na oddelku za industrijsko oblikovanje.

»Kako začneš pisati knjigo?«
— Roman si sestavi v mislih. Kjerkoli. V trolejbusu, na cesti, v čakalnici pri zobozdravniku. Potem pa non-stop tipkam direktno v stroj. Zato ni čudno, da je bil moj prvi roman končan v enajstih dneh plus pet dni za korekturo.

»Tvoji pogledi na našo generacijo?«
— Zelo optimistični. Vesela sem, da živim zdaj. To je simpatična, zdrava generacija, polna ambicij, poleta... Naši problemi so zanimivi, novi, svojski, pogojeni z utripom dvajsetega stoletja, mikavni za vsakršno umetniško obdelavo.

»Slišal sem, da ustvarjaš svoj drugi roman?«

— Je že ustvarjen. Že dve leti ga nosim v sebi. Zdag ga prenašam na papir. Se ni izključeno, da bo izšel pred prvim — če bo deževno poletje. — So pa še težave z založniki! (Njen prvi roman DIAGRAM NEKE LJUBEZNI bo izšel letos v septembru pri Mladinski knjigi na približno 200 straneh. Že sedaj se zanj zanimata založbi iz Frankfurtu in Hamburgu.) Obravnava ljubezen, LJUBEZEN... Dva, ki sta zrasla v popolnoma različnih okoliščinah, se srečata in zaljubita. V borbi njunih osebnosti doživljata depresije osamljenosti, tako značilne za današnjega človeka, pa tudi dragocene trenutke premirja z vsem, predsema s s samim seboj, privedljive iz vsakdanjosti v rahlo poetično vzdušje. LJUBEZEN V FIS MOLU se konča neodločeno. Ne maram patetičnih končev.

»Kaj je pomlad?«

— Bojim se pomladi, ker ji sledi poletje, poleti pa človek uganja neumnosti.

»Kaj meniš o mladi pisateljski generaciji?«

— Menim, da mladi dosegamo prav lepe uspehe, če pomislim na Kajzerjeve humoreske, za katere je lani prejel celo Levstikovo nagrado; letos pa na zanimanje, ki so ga sprožile Krambergerjeve »Pesmi 61a. To mi daje pogum.

»Kje se učiš pisati?«
— Rada prebiram novejšje ameriške pisce: Faulknerja, Fitzgeralda, Hemingwaya, Williamsa; od Francozov me nahušujeta Camus in Sartre; od klasikov pa občudujem Dostojevskega. To pa še ne pomeni, da jih hočem posnemati. Domišljam si, da sem našla svojo govorico, specifično za naš čas, naše razmere...

»Tvoji uspehi in načrti?«

— Stiri nepomembne nagrade. Septembra bo končno izšel moj prvi roman, ki sem ga napisala s šestnajstimi leti. Načrtov pa imam preveč, da bi jih lahko vse realizirala, pa čeprav bi živelja sto let. — Sem pač mlada.

»Bila si tudi na zadnjem kongresu književnikov v Sarajevu?«

— Da, napol uradno, napol privatno — iz radovednosti. Pa ni bilo nič posebnega. Morda sem preveč pričakovala. Spoznala pa sem številne književnike iz vseh naših republik, izmenjala misli z njimi... sicer pa je bilo preveč koktajlov in premalo uspešnih diskusij.

»In tvoj hobby?«

— Kuhanje, potovanja... Zelo rada jem sendviče. In veliko potujem.

»Ali se nameravaš posvetiti pisateljevanju?«

— Ne povsem. Zato tudi studiram arhitekturo. Rada bi še naprej ohranila pristen stik z življenjem.

»Kako boš porabila denar, ki ga boš prejela za svoj prvenec?«

— Sem ga že. In ga ni več... Pisalni stroj, potovanje v Grčijo...

Odločno dekle, kajne. No, vsekakor ji želimo USPEH.

BORUT APARNIK

Berber
Mersad

Radovedno sem pričakoval srečanja z njim. Zaupali so mi, da je prišel v Ljubljano že kot izoblikovana slikarska osebnost s svojim specifičnim likovnim izrazom. — Našel sem ga ob slikarskem stojalu. Zagledal sem preprostega fanta, ki je bil ves zatopljen v svoje delo. Ko sem ga poprosil, naj mi pove kaj o sebi, se je prijazno odzval.

— Doma sem v Bosanskem Petrovcu. So lo sem obiskoval najprej v Banja Luki, pozneje pa v Sarajevu. Sedaj obiskujem tretji letnik na oddelku za slikarstvo ljubljanske Akademije za upodabljajočo umetnost.

»Kdaj si se resneje začel ukvarjati s slikarstvom?«

— V peti šoli sem že posegel v likovni svet in od tedaj dalje živim v abstraktnih grafike občutja in predstave, ki mi pomenijo življenje. Za slikarskim stojalom najdem notranje zadovoljstvo, neko posebno veselje, ki me spreletava, ko realiziram stvari, ki so se mi porodile v mislih.

»Pri katerih mojstrih se učiš slikanja?«

— Moji vzorniki, v tehniki slikanja in raznolikosti barvnih kompozicij, so Flamiel. Premišljujem o zlivanju in izstopanju svetlobe v njihovih mojstrovinah in studiram barvne palete, ki so jih uporabljali. Od grafikov pa so mi zelo pri srcu P. Klee, F. Friedlander, Zao Wou-ki, F. Mihelić in R. Debenjak.

»Kje zajemaš snov za umetniško obdelavo?«

— Rodni kraj in mladost sta zapustila v meni lirčne vtise, ki jih zelo rad oblikujem. Odslužen star han, trepet zraka nad mošejo, pogled, zastrt s feredžo, bosanski brežuljki...

»Slišal sem, da v grafikah govoriš s svojim jezikom?«

— Prizadevam si. Pravijo, da imam svoj sugestiven jezik z avtonomnim izrazom. Moja likovna linija teži na vzhod. Smernice mojim grafičnim listom sem iskal predvsem v perzijskih miniaturah, pa še v kaligrafskih napisih po malih mošejah v Bosni in v islamski literaturi.

»Kakšna naj bi bila tvoja grafika?«

— Predvsem polna mladostne svežine in dinamike, podana z originalnimi — mojimi — likovnimi simboli.

»In tvoji dosedanjí uspehi na likovnem polju?«

— Na lanskem grafičnem bienalu sem razstavljal... in prejel Prešernovo nagrado za študente.

»Tvoji načrti?«

— Želel bi grafično specializirati v razredu profesorja Rika Debenjaka. In se ji pozneje čisto posvetiti.

B. A.

O POLJSKEM ŠTUDENTOVSKEM KULTURNEM ŽIVLJENJU

Ob osmih v ŽAK-u

Študentski klub v Gdanskju na Poljskem. Ljudje vseh starosti se zbirajo. Plakat napoveduje nov program študentskega gledališča pantomime in komedije. Kogarkoli v Gdanskju vprašaš za ŽAK, ti bo takoj odgovoril. Pokaže ti smer, opiše stavbo ali pa ti pove številko tramvaja, s katerim se popelješ do tam. Kajti ŽAK v Gdanskju je pojem. Pozna ga vsak študent, ki je v Gdanskju na Poljskem. Pozna ga po njegovih predstavah, ki so doživljajo. In berejo o njem v časopisih, ki se ukvarjajo s kulturnimi vprašanji.

Vstopimo v dvorano, kjer bo predstava. Nič bleščečega. Navadni stoli, oder, ki se podaljša v sredini skozi dvorano. Zavesa, ne preveč nova in na odru pred njo razcefran naslonjač. Na njem steklenica sifona, poleg razbit boben. Potem tišina. Nato neka čudna, vzdoljnaška melodija. Izza zaves prišepa v dvorano grbec, oblečen v ogrinjalo z magičnim znakom. Mirna neke nedoumljive vzhodnjaške besede. Ali pa beseda brez pomena. Govori tiho in presunljivo. Sprehodi se po odru, ki sega v dvorano in se vrne za zaveso. V dvorani je tišina. Ljudem je zastal dih. Vzdrušje za predstavo je pripravljeno.

Gledališče pantomime in komedije je nastalo leta 1958, ko so se združili nekateri študentski kabareti in gledališča. Leta 1961 je že žel prva večja priznanja za propagiranje poljske komedije. Gledališče je realiziralo štiri programe: »Tralabombas«, »Wóz wedrownys« (Komedia mask), »Biale Zwierzeta« in »Dobry Wieszor Blaznie«. In kje vse so nastopali? Lahko se pohvalijo s številnimi gostovanji po Poljskem in tudi drugje. Bil so v Varšavi, Krakovu in številnih drugih poljskih mestih, pa tudi v inozemstvu, v Oxfordu in Londonu. Prejeli so številna priznanja in iz njihovih vrst izhajajo mladi poljski igralci, glasbeniki, slikarji, pesniki, prozaisti in satiriki. Preglejmo samo vodstvo gledališča: Alina Ronczewska-Afanasjew je slikarka. Ukvarja se tudi s pisanjem. Piše mladinsko literaturo, bajke, igrice za otroška gledališča in ilustrira. V Gledališču pantomime in

komedije je scenograf, sodeluje pa tudi pri režiji in predvsem — igra. J. Afanasjew je poet in satirik. Izdal je pet knjig in režiral šest risanih filmov. Bil je med ustanovitelji gledališča »Bim-Bom« in sodeloval v gledališču Faux-Nez v Franciji. Piše reportaže, eseje o poeziji itd. Janusz Hajdum je študent Višje glasbene šole v Sopotu. Komponira in igra. V študentskih gledaliških dela še devet let. Že v gledališču »Bim-

Bom« je skrbel za glasbo. Danes komponira za film in televizijo. V študentskem gledališču v Gdanskju je vodja ansambla.

Vodilo mladih igrancev v gledališču je, da pišejo in igrajo svoja dela, sebe.

Podariti moramo, da Gledališče pantomime in komedije ni edino študentsko gledališče v Gdanskju. Gledališko skupino imajo tudi študentje tehnike, ki imajo tudi svoj klub »Kvadrat«. Za nas, ljubljanske študente, je to povsem nedoumljivo. In še več. Študentsko kulturno življenje na tehnikah je tako razvito, da pri-

Zveza študentskih organizacij ljudske tehnike je organiziralav Ljubljani IV. mednarodno razstavo študentske fotografije. V primerjavi z lansko razstavo je vsekakor opaziti viden napredek, čeprav so jugoslovanski študentje lanske leto pokazali več znanja in kvalitete kakor letos. Se posebej pa velja to za Slovence, ki so lani dobili prvo nagrado.

Razstavljenih je bilo 161 fotografij, od teh 12 barvnih in 41 barvnih diapozitivov. Na razstavi so sodelovali študentje iz 9 držav.

Prvo nagrado za posamezno sliko in za kolekcijo fotografij je dobil Avstrijec Herbert Berger, ki nas je presenetil z izrazito osebnim prijemom, dovršeno tehniko, rafinirano resignacijo.

Fotografija Arnolda Samuela »Resignation« je bila morda najizrazitejša sodobno delo na razstavi.

Beogrječan Joco Ferenc je s svojo eksperimentalno tehniko, navile rahlo konvencionalnemu motivu, ustvaril zelo umirjeno, lirsko fotografijo. Morda najvirnejša je fotografija A. Tučkova »U podne«, ki prehaja po motivni plati že v grotesknost. K pestrosti razstave je prispevala tudi slika Vadosa Johana »Started like this« in fotografija Manfreda Schmitza »Mann und Frau«.

Razstavo v črnobeli tehniki so zaključili trije fotoamaterji iz Singapora s svojimi tipičnimi motivi.

Pri barvnih fotografijah je motil predvsem nekoliko preveč razgledniški prijem, v celoti pa lahko razstavi, razen nekaterih izjem, očitamo pomanjkanje študentske motivike.

Objavljamo drugonagrajeno fotografijo »Sestanek« beogradskega študenta Radoslava Rankovića.

I. H.

vlači študente drugih fakultet k sodelovanju. Tako študentje Akademije za upodabljajočo umetnost prireajo v »Kvadratu« redne razstave svojih del. Zelo intenzivna v klubu je tudi filmska sekcija, ki se sestaja ob četrtkih zvečer. Tu si študentje ogledujejo svoje amaterske filme s popotovanj, tu gledajo razne kratkometražnike z različno vsebino. (Mimogrede in malce zlobno: tisti četrtek, ko sem sedel v »Kvadratu«, sem videl amaterski barvni film s popotovanja po Franciji, za njim so zavrteli film s temo strip-tease in takoj nato angleški kratki verski film Noetova barka, kjer smo videli Noeta, Kristusa in še nekatere). Klub Kvadrat se vzdržuje brez dotacij.

Vrnimo se v ŽAK. Na odru, kjer jazz-ansambel izvaja mehke blues-melodije, nastopa Ryszard Ronczewski. »To je naš Mim«, pravijo poljski študentje. Njegova govorica gest in kretenj je presenetljiva. Pripoveduje nam zgodbe o človeku, malem, vsakdanjem človeku na ulici, o njegovih ljubeznih in žalostih. Zdag se mu smeje, zdaj je v dvorani popolna tišina in neka nerazumljiva zatega. »Kdo ve, kje naj postavimo mejo med komedijo in tragedijo?« je zapisal Charlie Chaplin. Z obraza Ronczewskega razbramo sebe in naše zgodbe. Njegova igra fascinira v absolutni dovršenosti tehnike. Ronczewski je končal Višjo gledališko šolo in kasneje študiral režijo v Varšavi. Kot mim nastopa v filmih in tudi v drugih gledališčih.

Kontakt med publiko in odrom je popoln. Gledavci sledijo gubam njegovega obraza, gibom rok in razbirajo zgodbo. Po dveh urah in pol programa pusti gledališče publiko povsem zaposleno. In tudi med predstavo je ne pusti iz rok niti za trenutek. Celo med pavzo te zaposlijo. Klubski prostor, kjer se gledavci med pavzo pomenkujejo, je obenem razstavni prostor mladih slikarjev.

Gledališče je avantgardistično in se lahko pohvali s talenti, ki jih n. pr. v Ljubljani ne premoremo. Opaziti pa je tudi tendence in hotenja, ki jih pri nas poznamo iz dvajsetih let. To je namerno presenečanje z dadaističnimi prijemli (n. pr. igranje klavirja s komolci in razbijanje po bobnu s kladivom, namerna kakofonija orkestra itd.). To je neke vrste upor mladih zoper tradicionalnost in malomeščanstvo v kulturi, zoper igranje in pisanje »po liniji, torej upor, ki je bil na Poljskem tak aktualen do leta 1956, ki pa danes izveni že nekoliko prisiljeno.

Študentski klub na Poljskem so zelo posrečena oblika izobraževanja študentov. Vsako univerzitetno mesto ima po več klubov, kjer se shajajo študentje različnih fakultet. Tu diskutirajo o kulturnih vprašanjih, o študiju in o vsem, kar zanima mlade ljudi. Vsak klub ima izdelan program različnih predavanj, gledaliških predstav, sobotnih plesov itd. Literarni večeri so zelo razširjena oblika študentskega delovanja. Nekateri klubi imajo določen dan rezerviran n. pr. samo za poezijo. Tam mladi gledališniki-amaterji recitirajo pesmi, večkrat pa medse povabijo tudi avtorje same. Taki večeri se ponavadi končajo z burnimi debatami, ki ne zadevajo samo umetnost. V Wrocławu ima osrednji študentski klub celo poslopje,

Ryszard Ronczewski v eni svojih vlog

ki je med najlepšimi stavbami v še dokaj porušnem mestu. Klub ima svojo knjižnico in čitalnico, ima poseben oddelek za časopise in revije, kjer lahko študentje posegajo po stoterih publikacijah iz različnih dežel sveta. Ima tudi razstavni prostor, kjer razstavljajo mladi slikarji, ponavadi že takrat, ko se olje še ni povsem posušilo. Klub se lahko pohvali tudi z veliko konferenčno dvorano, kavarno, kjer točijo le brezalkoholne pijače in dvorano za ples.

Študentje so na svoje klube zelo navezani, saj so jih ustanavljali sami in so se sami zanje borili. Dejstva, da žive ti klubi brez dotacij, se študentje zavedajo. Vsekakor ostane po končnem študiju v vsakem študentu spomin na študentsko kulturno življenje v klubu.

ŽAK — v Gdanskem je s svojim delovanjem med najbolj znanimi. Ker je bil med prvimi in drugim za vzgled.

Peter Breščak

POL POLE PAPIRJA

August Strindberg, znani švedski dramatik in romanopisec, je bil rojen v Stockholmu leta 1849. Njegova nesrečna mladost se odraža v vseh njegovih delih, zlasti v zgodnjih. Nekaj časa je študiral v Uppsali, potem pa se je ukvarjal z različnimi poklici: poučevanjem, igranjem, novinarstvom in pisanjem. Eno njegovih najboljših del, Rdeča soba, je grenka satira na švedsko družbo in polna lastnih bolečin izkušanj. Njegova dela so polna sovraštva do družbe in žensk, toda črtica, ki vam jo predstavljamo, odkriva njegovo globoko razumevanje človeške bolečine. Umrl je leta 1912. Čeprav spada v generacijo starejših pisateljev, je ta njegova črtica tako vsakdanja in človeška, da mora pritegniti vsakega bralca.

Zadnji voz je odpeljal; mlad mož z žalnimi trakom na klobovju je zamišljeno taval po praznem stanovanju in gledal, če ni česa pobabil. Ne, ničesar ni bilo videti. Sel je na hod-

nik, trdno odločen, da nikoli več ne misli na to, kar se je zgodilo v tem stanovanju. Toda tam na steni poleg telefona je bil kos popisane papirja. Na njem so bile različne pisave; nekateri prav dobro čitljive, pisane s črnim črnilom; druge nabečkane s svinčnikom, črnim, rdečim in modrim. Tukaj je bila napisana vsa čudovita romanca, ki jo je preživel v kratkem času dveh let. Vse, kar se je namenil pozabiti, je bilo tu zapisano — kosček človeškega življenja na pol pole papirja.

Snel je papir s stene. Bil je kos porumenelega pisane papirja, ki se nekoliko blešči. Položil ga je na rob kamina v dnevni sobi in začel brati.

Najprej je bilo zapisano ime: Alice — najlepše ime, ki ga je poznal, ker je bilo ime njegovega dekleta. Poleg je bila številka 15—11. Pod njo je bilo nabečkano Banka. To je bilo mesto, kjer je delal, vse kar mu je pomenilo kruh, dom, družina — temelj življenja. Številka je bila prečrtana z debeto, črno črto, ker je banka propadla in je dobil službo drugje.

Potem sta stideli dve številki: krojač in cvetličarna. Takrat sta bila zaročena in je imel poln žep denarja.

Prodajavec pohištva — dekorater. — Opremljala sta si stanovanje. Urad za zaposlitev. — Vseila sta se v novo stanovanje. Blagajna v Operi, 50—50. — Bila sta pravkar poročena in sta hodila vsako nedeljo zvečer v Opero. To so bile njune najlepše ure, ko sta sedela v Operi in poslušala čudovito glasbo, ki je prihajala iz pravičnega dežele z one strani odskih luči.

Sledilo je prečrtano ime človeka, prijatelja, ki se je visoko povzpelo, toda hitro propadel, zastepjen od uspeha in je moral zapustiti deželo. Kako kratkotrajna sta sreča in uspehi!

Nekaj novega se je pojavilo v življenju dvo-

jice. Z žensko pisavo je bilo napisano Sestra. Kakšna sestra? Ah, seveda, tista z dolgim, sivim ogrinjalom in prijaznim obrazom, ki je prihajala vedno tako tiho in ni nikoli ostopala v spalnico skozi dnevno sobo, ampak vedno iz hodnika. Pod njo je bilo napisano ime: Dr. L.

Tu se je prvič pojavil na listu sorodnik — Mali. To je bila njegova lašča, ki se je obzirno umaknila, da ne bi motila mladoporočencev, sedaj pa je prišla, ker sta jo potrebovala.

Potem je bilo nekaj črtic napisanih z rdečim in modrim svinčnikom. Urad za zaposlitev. — Služkinja je odšla in iskati so novo. Lekarne. — Hm! Postajalo je vedno slabše. Mlekarna — naročeno je bilo sterilizirano mleko. Specerist, mesar in ostali. Gospodinske potreščine so naročali po telefonu. Torej gospodinje ni na običajnem mestu? Ne. Prikljenjena je na posteljo.

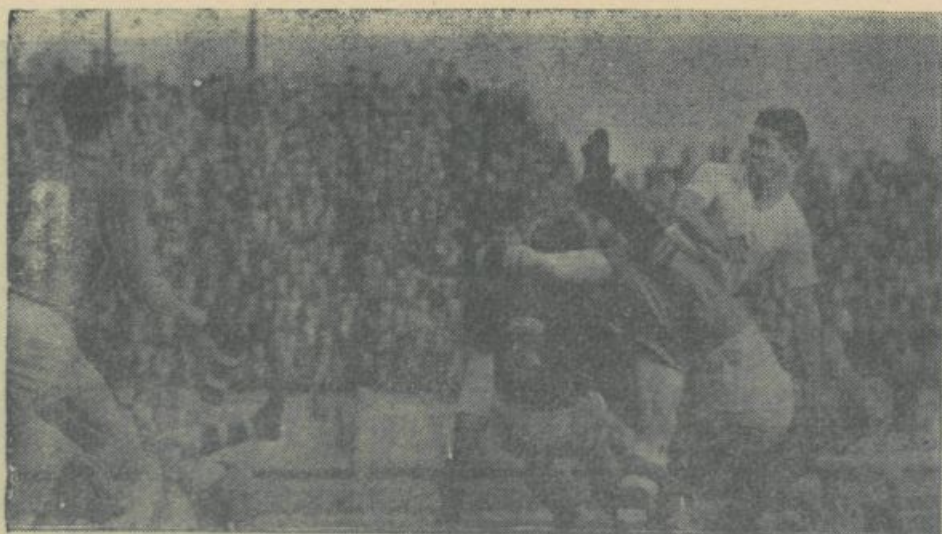
Kar je sledilo, ni mogel brati, ker so se mu zameglele oči, kakor človeku, ki se utaplja v morju in ne vidi skozi slano vodo. Toda spodaj je bilo napisano z velikimi črnimi črkami: Pogrebni zavod.

To pove dovolj — večje in manjše krste. In v oklepaju je bilo napisano — vpešilete.

Potem ni bilo ničesar več. Končno je bilo s pepelom kakor vse, kar je živela na zemlji. Vzel je porumeneli papir, ga poljubil, potem pa pazljivo zganil in si ga dal v notranji žep suknjice. V dveh minutah je ponovno preživel dve leti svojega življenja.

Toda ko je odhajal iz stanovanja, ni šel sklonjen in strl. Nasprotno, visoko je dvignil glavo kot ponosen in srečen človek, ki se zaveda, da mu je bilo dano kratko, a najboljšo, kar lahko človek pričakuje od življenja. Koliko je takih ljudi na svetu, ki nikoli niso doživeli tega.

Prevedla: T. Wolf

Precej težaven in nevhvaležen posel je prerokovati izide nogometnih srečanj, še posebej na svetovnem nogometnem prvenstvu, ki tokrat res obiluje presenečenj. Še teže pa je napovedovati uspehe naše enajstorice, ki se je v preteklih sezonah tako igrala z upi njenih privrženecv.

Doslej je »plavim« šlo precej dobro, v zadnjih dveh tekmah naravnost odlično. Danes, ko prebirate Tribuno, se bodo Jugoslovani srečali s Čehi.

Naša slika vam kaže prizor s tekme dveh čeških prvotigašev. Presodite sami, če bodo »plavi« takšnim borcem kos. Drži, da so nam z zmago nad Madžari posredno odpravili »madžarski kompleks«. Upajmo samo, da ne za to, da bi nam kar sami prekrizali pot do finala.

Vendarle dočakali..

Precej časa smo morali čakati, da so se tudi najvišji forumi študentske organizacije zganili in pričeli kazati zanimanje za študentsko športno organizacijo, ki dela že vrsto let v okviru Zveze študentov.

Ta koristni napredek, ki ga bomo — če ga ne bodo v sedanjem, težavnem položaju spet odrinile v ozadje pomembnejše zahteve — le dočakali, bo prinesel osvežitev in poživitev v delo športne organizacije študentov.

Marsikomu izmed naših študentov dosedanje športno udejstvovanje (kot sta mu ga nudili študentska športna organizacija in fakulteta s svojim neobveznim programom telesne vzgoje) ni zadostovalo. Obenem pa mu je morebitno aktivno sodelovanje v enem od kvalitetnih klubov jemalo preveč časa. Tam je namreč moral precej trenirati, če je hotel, da je bilo njegovo prizadevanje smotno, to je, da je nastopal na tekmah.

Večje število študentov pa je opustilo vsako udejstvovanje, ker jih — po njihovih lastnih ocenah seveda — udejstvovanje v okviru fakultativne telesne vzgoje ni zadovoljevalo. To skupino so sestavljali oni študentje, ki so v srednji šoli že igrali v raznih moštvi, po prihodu na univerzo pa se niso več vključili v noben športni kolektiv.

Študentska športna organizacija se je dalj časa trudila, da bi uvrstila nekaj svojih športnih aktivov v najnižji razred tekmovanja strokovnih oziroma krajevnih športnih organizacij (seveda z nekaterimi ugodnostmi). Vendar so v Ljubljani vse doslej našteteli na gluh ušesa. Naši organizaciji niso dali možnosti, da bi se lahko kakorkoli vključila v najnižja, ne preveč zahtevna tekmovanja.

To priključitev smo predvsem želeli iz dveh razlogov. Prvič: ta tekmo-

vanja bi zaradi priprav za nje pritegnila marsikoga v naše telovadnice; drugič: na podlagi posebnih dogovorov bi lahko uporabljali tehnične strokovne športne zveze (n. pr. terene, sodnike ipd.).

Vsekakor bi s takimi oblikami najuspešnejše propagirali šport med študenti in sčasoma dosegli morebiti celo nek skromen finančni efekt pri vstopnini. Taka moštva bi pomenila tudi zakladnico nadarjenih igralcev, ki bi lahko kasneje prestopili v kvalitetnejše klube. Te študentske ekipe tako ne bi vztrajale (že zaradi vsakoletne fluktuacije študentov) na uvrstitvi v najvišja, kvalitetna in finančno zahtevna tekmovanja.

O vsem tem bodo v kratkem razpravljali na skupnem sestanku predstavniki prizadetih organizacij: zvezne komisije za telesno kulturo, študentske športne organizacije in zastopniki komisij za telesno kulturo iz vseh univerzitetnih središč.

Le nekaj dni prej pa bo tudi Centralni odbor Zveze študentov obravnaval nadaljnji razvoj telesne kulture in športa med študenti.

Od obeh posvetovanj si lahko torej obetamo le najboljše.

mac

OLIMPIJA NA RAZPOTJU

Akademsko športno društvo Olimpija se je znašlo na prekretnici. V vodstvu društva se je pojavila zamisel o formiranju močnega, kvalitetno trdnega

• UNIVERZITETNI ŠPORT • UNIVERZITETNI

Udeleženci tečajev v številkah

Univerza je z organizacijo smučarskih tečajev za študente v Tamarju 1961 in na Vojskem nad Idrijo 1962 zagotovila določenemu številu slušateljev aktivno rekreacijo po napornem študiju. Komisija za telesno kulturo in izvenredno vzgojo pri Univerzitetnem svetu je razširila zdravstveni pregled pred odhodom tečajnikov na Vojsko tako, da je pritegnila v ekipo razen zdravnika še antropologa, psihologe in telesnovzgojne strokovnjake. Le-ti so večino tečajnikov pregledali in izmerili nekatere morfološke, fiziološke, psihološke, psihofiziološke in fizikalne lastnosti oziroma zmogljivosti, razen tega pa so s posebno anketo poizvedeli še za njihov odnos do telesne kulture. Čeprav ta populacija ni reprezentativna za študente univerze v Ljubljani, daje statistična analiza podatkov vendar določen vpogled v psihosomatski status našega študenta, vsaj orientacijsko. (Podatki, ki jih tu navajamo, so povzeti iz študije: Z. Dolinar-Osole M. Kalíšnik,

M. Kobač, A. Ledinek, S. Obranič, V. Skalar in J. Sturm, Vpliv telesne kulture na osebnost slovenskega visokošolca I. Orientacijska študija na udeležencih smučarskih tečajev ljubljanske univerze na Vojskem februarja 1962. Tipkopis, Ljubljana 1962.)

Iz ankete lahko razberemo med drugim, da se od 89 tečajnikov le 11, t. j. 12% ukvarja s sistematično telesno vzgojo, da trenirajo vsaj 1-krat tedensko, ostali pa le priložnostno ali pa sploh ne. Pri tem moramo upoštevati, da so udeleženci iz vrst onih študentov, ki se zavedajo potrebe po telesni vzgoji, saj o tem priča njihova udeležba na tečaju.

Preden navedemo rezultate statistične analize, moramo pojasniti uporabljeni simboliki. M pomeni aritmetično povprečje, SD standardni odklon, v mejah $M \pm SD$ najdemo približno 68% vseh primerov, m pomeni moške, ž pa ženske.

kvaliteta in enota	maksimum		minimum		M		M + SD		M - SD	
	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž
teža kg	86.4	67.3	55.7	46.5	68.0	57.9	75.5	63.6	60.5	52.2
višina cm	184.8	173.0	155.0	150.8	175.5	160.8	181.5	165.9	169.5	155.7
prsi obseg cm	103.5	86.2	82.0	73.5	91.0	80.3	95.5	83.3	86.5	77.3
kožna guba na trebuhu mm	27.0	44.0	6.0	16.0	16.8	28.0	22.5	36.5	11.1	19.5
pulz min. —1	100	96	58	58	75.1	75.7	84.5	84.5	65.7	66.9
sistolni tlak mm Hg	150	130	90	95	127.3	115.0	136.8	125.5	117.8	104.5
hemoglobin % po Sahliju	98	91	69	68	88.9	79.8	94.9	86.0	82.9	73.6
inspiratorna apnoična pauza sek.	147	75	40	28	76.0	49.1	98.0	63.0	54.0	35.2
vitalna kapaciteta l	6.4	4.2	3.9	2.4	5.1	3.4	5.7	3.8	4.5	2.9
psihološka vztrajnost od 25 točk	25	25	19.6	17.7	23.7	23.1	25.8	25.0	21.6	21.1
reakcijski čas na svetl. isto na zvočne dražlj. milisek.	298	371	208	205	245	277	267	320	221	224
tek na 20 m sek.	4.4	4.9	3.1	3.7	3.5	4.2	3.7	4.5	3.2	3.9
vzdržljiv. tek v sek.	136.0	156.3	95.6	117.0	110.6	137.3	116.7	147.7	104.5	127.0
skok v cm	270	191	190	121	227.8	159.0	245.0	178.0	209.6	140.0

OPOMBA. Zaradi majhnega števila pregledanih (vseh skupaj 89 ali manj) in nehomogenosti populacije distribucija ni vedno normalna. S ! je označena zgornja meja tipa, ki presega dosegljivi maksimum.

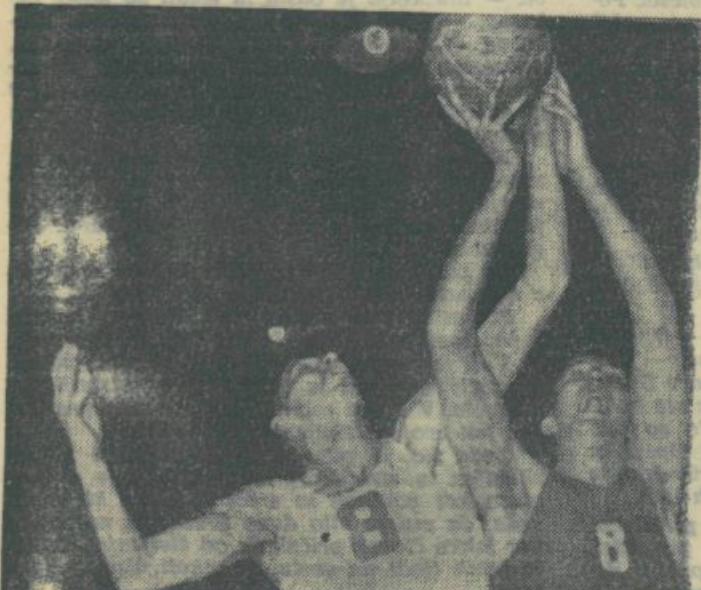
Razen študijskih ciljev ima ta akcija tudi praktičen pomen v treh ozirih. Najprej je bil vsestranski pregled učinkovita zdravstvena kontrola udeležencev, preden smo jih izpostavili naporom, katerih večina ni bila vajena ali ustrezno pripravljena. S tem smo mogli odkriti morebitne bolnike ali zdravstveno ogrožene študente, ki so se morali udeležbi na tečaju bodisi odpovedati, bodisi so oni sami kakor tudi njihovi voditelji prejeli navodilo, naj se izogibajo zanje neprimernim naporom.

Ti podatki bodo nadalje koristili predavateljem telesne kulture na univerzi. Na njihovi osnovi bo moč organizirati vadbo v prihodnje tako, da bo ustrezala psihofizičnim lastnostim večine. Na drugi strani

lahko s takimi preizkusi odkrijemo tiste, ki potrebujejo posebno vadbo zaradi svoje šibkosti ali pa jo zaslužijo zaradi nadarjenosti.

Končno, toda ne nazadnje, naj služijo ti podatki tudi samim tečajnikom. Ta izvelek objavljamo prav zato, da bo lahko vsakdo ugotovil, kje je v populaciji glede na ostale — ali je nekje blizu povprečja, ali je v mejah tipičnosti ($M \pm SD$), ali pa je z neko lastnostjo oziroma zmogljivostjo visoko nad povprečjem ali globoko pod njim. Te zadnje predvsem pa velja opozoriti, da funkcija razvoja in ohranjanja, nedejavnost pa krni gibanje sposobnosti človeka.

Doc. dr. M. Kalíšnik

OLIMPIJA SE ZATIKA

V preteklem tednu so košarkarji Olimpije izgubili prvi dve točki v letošnjem prvenstvu. Videti je, da nenaklonjenost sodnikov do našega zveznega li-gaša še ni izčrpana! Vsekakor pa pomeni morebiti uspeha pritožba Olimpije in zmaga na ponovljeni tekmi precejšnje upanje za ponovno osvojitve prvenstva.

ga društva, ki bi sčasoma prerasel v tak športni kolektiv, da bi s svojimi visokimi športnimi dosežki dostojno zastopal Ljubljano v državni, pa tudi mednarodni športni areni.

Okrog združitve nekaterih ljubljanskih klubov ali njihovi priključitvi Olimpiji je bilo izrečenih že precej besedi. Le malo pa je bilo povedano o usodi onih drugih, ki — iz teh ali drugih razlogov — ne odgovarjajo sestavu »močnega« Olimpije.

Že pri govoricah o združitvi so prišla na dan mnoga nezdrava nasprotja med ljubljanskimi klubi. Za prenekantero od teh nasprotij lahko z gotovostjo trdimo, da so bazirala predvsem na subjektivnih temeljih, vendar so dokaj zaviralno vplivala na razvoj določene športne panoge v našem mestu. Nekaj hude krvi pa je povzročila beseda o odcepitvi slabših in manjših klubov tudi v lastnih vrstah.

Eden od vzrokov za formiranje enotnega, močnega društva je vsekakor tudi problem materialnih sredstev. Olimpija je v letošnjem letu črpala vsa sredstva (iz dotacij namreč), na račun dotacij za kvalitetni šport.

Vprašujemo pa se, kdaj namerava

Olimpija dokončno in natančno določiti kateri klubi ustrezajo visokim kriterijem in katera ne. V bistvu gre za dvojno vprašanje.

Prvo: Koliko časa bodo ti »maliki« še na seznamu za dotiranje pri Olimpiji? Drugo pa se navezuje na prvo: Kje bodo ti dobili v bodoče sredstva za svoj nadaljnji obstoj? Prepričani smo namreč, da Olimpija s to svojo konsolidacijo ne namerava zamoriti preostalih klubov.

V položaju, v katerem stase zdaj znašla naše gospodarstvo in vsa naša družba nasploh, terja vse to še posebej hitre, a vendar razumne odločitve.

TUDI TI SE VČLANI V POČITNIŠKO ZVEZO!

Vsak ponedeljek in petek od 17. do 18. ure in ob sredah od 12.30 do 14. ure na Poljanski 6.

JOAHIM-OV POTOVALNI PRIROČNIK

Najprej pismo: »Joahime! Odpotujem v zamejstvo. Ne vem, kaj bi. Od odhoda me loči še nekaj dni. Kaj mi je storiti in kaj mi je vzeti s seboj? Pomagaj mi. Zadnje dni imam čudne blodnje. Sanjal sem, da sem naredil izpit (kakšen absurd!) in da so potem nosorogi priredili veliko popivanje, ki se je končalo s tem, da so se vsi po vrsti pre-le-v-ili v m-a-č-k-a. Zakaj?«

Odgovor: »Po svojih močeh ti bom pomagal, Francelj. Tvoje sanje govorijo o veliki Pirovi zmagi. Zakaj toliko popivaš?«

Odgovor na pismo. (Namesto žiga na znamki je bil odtisnjen rdeči krog, ki nastane, kadar pritisnemo prazen vinski kozarec na papir). »Ker ne vem, kako naj potujem, strela potovalna! (Ostalo nečitljivo. Podpis — Francelj).«

In Joahim se je vsedel, pljunil na pero in odpisal:

»Francelj. Nisi mi napisal, kam nameravaš potovati. Zato ti napišem nekaj vrstic o nekaterih deželah, da boš pripravljen na vse. Torej:

ITALIJA

je dežela v kateri so bili nekoč Rimljani. Zato je silno nevarno, če zbolíš za boleznijo, ki se imenuje muzeitis. Če že greš tja, se zapelji v Neapelj in umri, saj poznaš tisto reklo: Videti Neapelj in umreti. Tako ne boš zbolel za muzeitisom in prihranjen ti bodo polmeterski špageti. Če pa ostaneš pri sebi, sem prepričan, da boš odšel v Rim, kjer se boš vsekakor zna-

šel, saj z jezikom ne boš imel zelo velikih težav. Folklornih izrazov si se gotovo naučil, ko si poslušal prijatelje, kadar so odhajali z oceno 1 iz izpraševalnice. Sicer pa so tudi tebe večkrat izprašili in že veš, kaj mislim. In še: V Rimu glej, da boš manj lokaliziral in bivakiral, sicer boš moral že drugi dan odpotovati (zaradi deviz in (ne) devic. So pa Italijanke prijetne deklice. Govorijo italijansko. Zanimivo, mar ne?

FRANCIJA

je letos bolj na tesnem s turizmom, ker je ves prostor po hotelih, restavracijah in drugod zavzel plastik. Sicer pa je Pariz zanimivo mesto z nekim visokim stolpom, neko cerkvijo in nekim muzejem. Neka reka teče skozenj in tako dalje. Menda je bil v mestu nekoč neki Napoleon, ki pa je nosil na glavi plagiat lase a la Marlon Brando. Toliko za zgodovinski uvod. Pariz slovi po modli, ki je prekosila Diorjeve na-

rte. Ta moda je strip-tease, ki je trašno srčkana stvar. Če odpotuješ v Francijo, ne pozabi vzeti s seboj slovarja, ki ga izdaja Narodna banka LRJ. Z njim se vsepovsod dobro spoznaš. Je pa v Parizu tudi Montmarre, kjer se shajajo pisatelji in skratka metniki iz vsega sveta. Tam drug ob drugem cvetita kriminal in umetnost.

Fenomenalni pojav. Če greš v Francijo, ne pozabi vzeti s seboj ščetke za zobe. Rabil jo boš za umivanje zob.

POLJSKA

je med najsevernejšimi slovanskimi deželicami. Država je stara okoli 1000 let in kraljev imajo toliko kot cerkev in gradov, cerkev in gradov pa je toliko kot trave, trave pa je toliko kot lepih Poljakinj, lepih Poljakinj pa je toliko kot taksijev. Zato ti, dragi Francelj, priporočam, da izkoristiš priliko in se vsaj enkrat v življenju pelješ s taksijem. V Ljubljani si tega ne moreš privoščiti, razen če se ga preveč nadihaš in te potem odpelje deklica Marica.

Na Poljskem imajo zelo dobre fotoaparate, ki jih ob povratku domov naša carina pridno zbira. Imajo tudi eno morje, ki je Baltik in drugo morje, ki je Pivo. V slednjem se je prijetneje kopati. Ob sobotah in nedeljah na Poljskem ne moreš kupiti vodke, ker se borijo proti alkoholizmu. Zato ti priporočam, da odneseš s seboj nekaj naše kačje sline in ko jo boš primerjal z vodo, boš začel ceniti naše vinogradništvo.

Dekleta so na Poljskem ljubka in govorijo poljščino. Najlepše so na severu, najljubše pa na jugu. Poznam pa nekoga iz Ljubljane, ki se je na Poljskem zaljubil v Ljubljankanko, ki je tam študirala.

Pazi se pred muzietisom! Tudi tu je nevarno. In sprijazni se s tem, da je

v vsaki jedi nekaj smetane in mleka. Pripovedovali so mi o nekom, ki je po vrnitvi s Poljske ponoči smrčal: muuu-zej, muuu-zej. Mlečnim restavracijam praviijo Bar Mlečni. Je to take vrste bar, kjer boš zaman iskal sladkosti, na katere te beseda spominja.

In še nekaj! Če greš na Poljsko, ne odpotuj takoj. Vrži se na študij in prvič v življenju začni študirati. Ko boš prišel tja, te bodo študentje na prvem oglu popokali za Andriča, Krležo in morda celo za kakšnega slovenskega pisatelja. In ne samo to. Se marsikaj jih zanima. Tam se iz kulture ne norčujejo, dragi moj!!! Ze vedo, kaj in kako je prav.

ALBANIJA

je dežela, o kateri ti ne morem dati kakšnih podrobnih informacij. Potovanja ti ne priporočam, kajti lahko se ti zgodi kot tistemu znanstveniku, ki je deset let študiral albanski jezik in je po desetih letih trdega znanstvenega dela odšel tja. Po dveh urah se je vrnil.

Zakaj? Ugotovil je, da govorijo po kitajsko.

ANGLIJA

pomeni tudi polcilinder. Če hočeš tam biti gentleman, dragi Francelj, potem še danes zlezi na podstrešje in poišči dedovo halbkano. Priporočam ti tudi frak. Če ga nimáš, si ga sposodi od kakšnega maturanta. V Angliji pijejo veliko čaja in whiskeyja, razen tega pa imajo svoje vrste humor. Angleški humor je prav tako hladen kot so Angležinje. Ure ti v Anglijo ni treba vzeti

s seboj, ker imajo za celo Anglijo samo eno in ta je Bing Ben ali po naše Veliki Benjamin. Nanjo lahko gledaš ob kateremkoli času in zastoj. V Angliji govorijo angleško in pijejo kolonialni čaj. Zadnje čase pa je kolonialnega čaja vse manj. Priporočam ti, da vzameš s seboj zavitek planinskega čaja. Anglija je namreč manj hribovita.

NEMČIJA

na zapadu je dežela, kjer zelo cenijo obutev. Imajo različne vrste čevljev. Ze od nekdaj so med najbolj ce-

njenimi škornji. Te uporabljajo ob različnih priložnostih. S svojimi miroljubnimi študentskimi čevlji pa jih boš spravil v zadrego. Spraševali te bodo, če si iz Jugoslavije in če res čisto zares misliš, da bo njihovo obutev vzel vrag, ker ni dandanes za nobeno rabo več.

Drugače pa se imajo za velike može in so od nekdaj strastni zbiravci umetnin. Največ so nabrali med vojno.

Kaj več ti skoraj ne bi vedel povedati. Imajo različna mesta in nekaj rek in raket.

Ure ne pozabi vzeti s seboj, ker jo boš rabil, kadar boš hotel vedeti, koliko je ura. Spoznal boš tudi, da se zelo dobro spoznajo na jugoslovansko geografijo.

Drugače pa je nočno življenje na višku. Od časa do časa najdejo kakih sto herojev, ki že od nekdaj kandidirajo za onostranstvo, ker so bili med vojno preveč prizadevni.

In tako dalje. Če si gledal film OTROCI PIREJA, še nisi zvedel vsega o

GRČIJI

To je bila dežela, ki se je ukvarjala prav na veliko s kamnoseštvom. Klesali so vsi povprek in najraje v obliki stebrov. Njihova najljubša zabava je bila kamnoseštvo. Predno so odšli na trg, kjer so govorili (govorili so veliko in to v najboljši klasični grščini), so doma klesali. Najboljše izdelke so zakopali globoko pod zemljo in jih sedaj izkopujejo razni arheologi in drugi. Zgodi se lahko celo, da bo kakšen Piko izkopal roko mloške Venere in jo bo hotel pojesti, misleč da je kost. Tega

se moramo bati! Zato ne pelji svojega Sultana s seboj.

V Grčiji raste precej vina in olja. Pijejo ga zato, da ne pozabijo na Dioniza, ki tudi nam pomeni marsikaj, saj je bog vina.

In ne samo bog, Bog in batina je!

JAPONSKA

je zelo zanimiva, ker žive tam Japonci. Ze nekajkrat sem bil tam in povedati ti moram, da je nadvse zanimivo. (Čista resnica, pravkar sem si izmislil, bi rekel Ježek). Jedo s paličkami in ne pišejo niti v latinici, niti v cirilici. (Še manj pa v glagolici). Pišejo kratko in malo po japonsko.

Na Japonskem je velik hrib, ki se

imenuje Fudžijama. V njem je jama, kar se vidi že iz imena, v jami pa je vrela lava. Kdaj pa kdaj skoči vanjo nadebuden ljubimec ali cvetoča ljubinka, ki jo je dragi pustil na cedilu. Tebi, ki te je Vladislava pustila na cedilu, Fudžijame ne priporočam. Bi bila preveč vesela, da se te je na tako lahek način znebila.

Za konec ti napišem še eno klanfo o deželi, ki je daleč, precej daleč od Japonske. Vsaj za pol tisočletja se je

JUŽNOAFRIŠKA UNIJA

umaknila ostalim. Potovanja ti ne priporočam. Vozni red v teh krajih je zaradi velike vročine zelo nestabilen in zgodi se ti lahko, da te potem, ko od čakanja na vlak ogoriš v obraz, kratko in malo frderbajo, misleč da si črnc. Zato potrpi s potovanjem. Drugače pa ima dežela lep geografski položaj, noge namaka v morje, z rokami pa se drži za džunglo.

Ljudje so črni in beli. Beli tepejo črne in črni bodo topli bele. Zepnih nožikov belci v glavnem ne nosijo. Namesto zobotrebecv uporabljajo brzo-strelke. (Imajo pač velike zobe!)

PRIHODNIČ NA TEJ STRANI:
FLORIJA IMA ZADNJO BESEDO!

Še nekaj...

Da se razumemo: ne gre za polemiziranje predhodnega članka ali celo vsebine konference; napisal sem »na robu« iz čisto določenega namena, ker sodim, da je teško ocenjevati mimobežnemu tiskovnemu zastopniku prav tiste nadrobnosti, ki vplivajo na reformo oziroma na ciklični pouk. O tem gre beseda na medicini že vse leto med profesorskim zborom in študenti. Pomembna je ugotovitev, da bi taka konferenca bila bolj potrebna na začetku leta, ko bi lahko koristneje posegli v notranja dogajanja, ki so prerasla okvir, normo, oziroma zakonitosti reformiranega statuta. Resnica 140-tih ljudi skupine B ni bila samo v razmerju sedmih mesecev proti finančno-materialnemu stanju, izdatku, ki draga 19 milijonov in ne 14, kot jih je pisec navedel, temveč tudi v moralno-psihološkem pogledu. Ne smemo pozabiti, da gre za mlade ljudi, za katere lahko pove-mo, da so jim pri neuspehih botrovali (vsaj 70%) objektivne težave.

V ilustracijo — naj mi reporter ne zameri, če popravim nekatere napake iz njegovega članka — navajam nekatere ugotovitve. Ni res, da do sedaj, do konference, ni bilo polemike. Polemika je bila

toda ne za zaprtimi vrati, ampak v prostodušnem kramljanju o vsem in za vsakogar! Polemika pa ni bila na račun negativnih rezultatov iz predmetov normalne morfologije, marveč zaradi biologije. O čem se je vse govorilo, ni potrebno navajati. Na osnovi izredne konference in letošnjih izkušenj so za ti dve skupini predvidene prihodnje leto določene spremembe. Praksa je pokazala, da bi bilo potrebno, da bi se skupini zamenjali. Torej: šolsko leto bi se začelo z biologijo, fiziko in kemijo, ter šele nato bi začeli predavati morfološke predmete.

Gotovo brayce zanima, kako so na medicini rešili vprašanje 140 slušateljev, ki niso opravili drugega ciklusa. Fakultetni svet, uprava, zlasti pa dekan in svet I. letnika so ob upoštevanju vseh realnih možnosti sklenili, da se ponovi ciklus iz kemije in fizike za skupino B. Ciklus se je že začel, čeprav materialno-financiarno fakultete za letošnje leto ni najbolj razmat. Dovoljujem si omeniti, da niso mesečni prejemki učnega osebja v predkliničnih semestrih najbolj zavidljivi, zlasti še, če njihove osebne dohodke primerjamo s plačilno bilanco v gospodarskih organizacijah.

Zato se mi zdi trditev pisca nekoliko nejasna, ko govori o antagonizmu za izvedbo kemijsko-fizikalnega ciklusa, da o umetni selekciji sploh ne dajem pripomb. Sem pridajam le dobronamerno sugestijo bodočim novincem: študij reformiranega tipa zahteva od posameznika veliko naporov, odpovedi, iznajdljivosti ter psihične in fizične sposobnosti, po drugi strani pa iskreno in tesno sodelovanje s kolegi.

V pripravah so dopolnitve k učnemu programu prirodnoslovnih ved. Ker bo v prihodnje moral imeti novinec solidno znanje iz obeh predmetov, odpade diskusija ravni in vsebine. Tako bo na primer biologija utrjevala zlasti tisto, kar je nepogrešljivo in važno za bodočega zdravnika, kakor na primer razširjeno znanje nauka o dednosti itd., enako pa tudi kemija z vse večjim poudarkom — po sugestiji, če že ne rečem: po zahtevi študentov — fizikalnega in organskega dela. Praktično stran tej spremembi narekujejo zahteve po fiziologiji in fiziološki kemiji. Sem sodi seveda še vrsta takorekoč administrativnih sprememb, pristojni forumi z velikim razumevanjem in upoštevanjem vseh, ki se ukvarjajo z reformiranim študijem, že rešujejo tako, da bo zagotovito že v novem šolskem letu nekaj bistvenjših sprememb.

Ob koncu še tole: za čim uspešnejše izvajanje reform in dosego boljših učnih rezultatov bo, po mnenju diskutantov in precejšnjega števila študentov minule izredne študentske konference I. letnika na medicinski fakulteti, ob upoštevanju vseh realnih možnosti ter ne nazadnje tudi inštitutskih zmogljivosti, morda le treba ponovno razmisliti o omenjenem vpisu, da bi se v prihodnje izognili podobnim težavam.

Jernej Pikel

Med najboljšimi

Za razliko od konference na biotehniški in FAGG, kjer smo v delu osnovnih organizacij zasledili precej napak, pa se o komunistih na elektrotehniški fakulteti moremo samo pohvalno izraziti. Vseeno celotno delo, izbrano poročilo na letni konferenci in smernice sekretarja za nadaljnje delo, pa se 100 procentna udeležba na letni konferenci ter resnost pri obravnavanju problemov osnovnih organizacij, dajejo gotovo jamstvo, da imamo opravka z resnimi komunisti, ki znajo v vsaki situaciji odločno ukrepati. Njihovo delo v preteklosti je pohvaliti tudi predstavnik Univerzitetnega komiteja.

V diskusijo so posegli resno. Obravnavali so kadrovska vprašanja in idejno politično izobraževanje ter ugotovili, da je potrebno zlasti mlajšim komunistom organizirano ideološko politično izobraževanje, ker individualno izobraževanje ni rodilo ugodnih rezultatov. Zavzeli so se za to, da bi nekdo od naših profesorjev, ki natančneje proučujejo marksizem, napisal knjižico, ki bi obsegala osnovne pojme marksizma in leninizma, ker študentje (ne samo elektrotehniko — op. pisca) nimajo časa, da bi se poglobljali v obširnejša dela očetov te znanstvene misli.

Ostro so razpravljali še o disciplini, o akademizmu in liberalizmu. Vse to so obravnavali zelo kritično. Tak način dela pa ni bil značilen samo za to konferenco, saj se delavnost komunistov na elektrotehniški fakulteti v njihovi celotni aktivnosti. Danes se lahko pohvalijo, da imajo urejeno vprašanje odnosa študentov-komunistov do študija in do Zveze študentov, ki je na elektrotehniški tudi vzorna.

Nekaj nas pa preseneča in je tudi zanimivo: na vsej fakulteti je med učnim osebjem samo pet komunistov...

Ljubljanska razglednica pred hišo znanosti...

LETNA KONFERENCA ZK NA FAGG

NA SEDMIH STRANEH

Poročilo namreč. Diskusija pa je imela več soka. Splošne ugotovitve kolebajo med dobrim in zadostnim. Vsaj tako pravi tudi poročilo. Preberite stavek: Osnovne organizacije so v glavnem spremljale vsa dogajanja na fakulteti oziroma na oddelkih in posegale v pripravo posameznih akcij, vendar, kot je razvidno iz kritičnih poročil samih organizacij, ne vedno dovolj efikasno... Srečujemo se s podobno problematiko kot na bioteh-

nični fakulteti. 177 članov oziroma okrog 14 odstotkov komunistov od vseh vpisanih slušateljev tudi tu ni obvladalo situacije. Premalo pozornosti so posvetili mladim članom ZK, ki so prišli na fakulteto s šibko in majavo idejno in politično izobrazbo. In še napaka v kadrovske politiki: zadolžitve so prejemali tisti, ki so bili že preobremenjeni s funkcijami ali s strokovnim delom, ali pa tisti, ki niso za izvrševanje odgovorne naloge bili dovolj sposobni ali pa niso imeli potrebnih kvalitet in nagnjenj...

Pa ne da bi kdo v tem zapisu začutil neko negotovost in naštevane napak, ki smo jih zasledili v delu osnovnih organizacij na FAGG. Potrebno bi bilo, da jim priznamo določeno prizadevanje in skrb ter uspele akcije, ugoden odziv za mladinske delovne akcije, predavanja, ki jih je organizirala ideološko-politična komisija in podobno, vendar na prvo mesto postavljamo napake, ki zavirajo član, napake, ki preprečujejo, da bi dejavnost komunistov bila taka, kakršno pričakuje Zveza komunistov. Čas je, da se tudi na FAGG pokliče na odgovornost ljudi, ki vedrijo in oblačijo skriti za avtoriteto Zveze komunistov, ljudi, ki se — kadar jim gre za koristi — trkajo na prsa in ponujajo svoje »prepričanje«. Čas bi tudi bil, da komunisti na FAGG spregovorijo jasno in glasno o bodočem liku arhitekta, gradbenika ali geodeta, o katerem se med ljudmi precej več govori v zvezi z njihovimi osebnimi dohodki.

Tribuna — glasilo Zveze študentov — Izdaja Univerzitetni odbor ZSJ — Ureja uredniški odbor — Odgovorni urednik — Stane Čehovin; glavni urednik — Niko Tlačar — Uredništvo in uprava: Tribuna Poljanska 4/II telefon 30-123 — tekoči račun 400-14.3-367 — Letna naročnina 400 dinarjev, posamezni izvod 20 din. Rokopisov in fotografij ne vračamo — Tisk: CP Delo, Ljubljana Tomšičeva 1 tel. 23-523

Kaj vse se zve...

V predzadnji številki našega lista smo pod naslovom »Bili smo Rimljani Italijanom v Gramozni jami« objavili članek Boruta Aparnika o snemanju in uslugah FILMSERVIS-a ter o honorarjih, ki jih dobivajo študentje za statiranje.

Zanimali smo se pri FILMSERVIS-u, podjetju za tehnično izdelavo in obdelavo filmov v Ljubljani in ugotovili

Navedbe Boruta Aparnika o tem, da je FILMSERVIS skupaj z italijanskim filmskim producentom ATLANTICA snemal v Gramozni jami, niso resnične. Snemanje je bilo v bližini tega zgodovinskega mesta in snemanje ni prav nič motilo piete do padlih talcev. Poleg tega pa je podjetje dobilo dovoljenje od pristojnih oblasti in Zveze borcev, da sme na tistem mestu postaviti svoje objekte.

Aparnik je s potenciranim natančevanjem in napetim nacionalizmom poskušal prikazati, da »hodi« filmski šušmarji mimo spomenika zavezanih očim in da jim je glavno denar. Taka natančevanja

podjetje FILMSERVIS odločno zavrača kot neutemeljena in obsoja nedostojne izjave, s katerimi je Borut Aparnik operiral v svojem zapisu. Podjetje so njegova izvajanja prizadela prav zaradi napačnih in tendenčnih njegovih izjav.

Aparnik je v svojem članku posredoval tudi netočne informacije o postopku FILMSERVIS-a z angažiranimi statisti. Na dan 27. aprila 1962 je za statiste trajalo snemanje od 5. ure zjutraj pa do dveh popoldne. Študentje so se s pogodbo zavezali individualno, da bodo statirali proti plačilu 1.500 dinarjev za deset ur. Zaradi težavnega snemanja pa so se študentje in predstavniki filmske ekipe FILMSERVIS-a naknadno na samem snemalnem mestu pogodili, da prejme vsak študent po 2.000 dinarjev pavšalno za ta dan. Kasneje, dne 29. aprila pa so študentje sredi snemanja, kakor so to storili že nekajkrat poprej, zapustili snemalno mesto tik pred snemanjem z izjavo, da se vrnejo le, če bo podjetje honorar zvišalo. To so ponovili tudi v mesecu maju z zahtevkom po honorarjih, ki se približujejo že honorarjem igrancev...

Pri FILMSERVIS-u so nam povedali še nekaj drugih podrobnosti, ki kažejo na kaj čudno moralo prizadetih študentov — statistov:

— študentje zahtevajo enako visok honorar, pa naj statirajo ob lažjih ali ob težjih pogojih;

— nekateri študentje — statisti so pri

izpolnjevanju svojih obveznosti skrajno nedisciplinirani in jih morajo organizatorji prav loviti in prositi, naj blagovoliijo priti na sceno;

— tujcem pripovedujejo o zaslužkih naših ljudi in tarnajo o našem standardu, pri čemer maličko pravo podoba in se tujcem ponujajo, naj jih oni angažirajo;

— svoje spore poravnavaajo med seboj, če ne gre drugače, tudi fizično in se pri tem vprico tujcev obdelujejo s psovami, ki jih tujci prav dobro razumejo;

— dogodilo se je, da so nekateri »iznajdljivi« študentje pred snemanjem prevzeli kontrolni listek za statiranje, odrgli kostim in nato doma ponaredili žig ter naslednji dan zahtevali plačilo za statiranje, ki ga niso opravili.

Podjetje FILMSERVIS je sicer ponarejevalce odkrilo, na njihovo prošnjo češ, da utegne biti ogrožena njihova eksistenca sprčo okoliščine, da so pred dovršitvijo študija, pa ni predlagalo Zvezi študentov oziroma pristojnim organom, da proti njim uvedejo kakršnekoli sankcije. Podjetje ima še zdaj vse podatke glede prizadetih oseb, vendar jih iz obzirnosti ne objavi.

Predno je torej Aparnik začel pisati omenjeni članek, bi moral objektivno ugotoviti dejansko stanje.

Iz vsega tega smatramo za potrebno, da problem študentov — statistov obravnava tudi študentska organizacija.

PP-17